

IV KVARTALNI IZVEŠTAJ

Decembar 2023

Urednica: Milica Anđelković Đoković

Publikaciju pripremila: Jelena Rančić

Autori: Jelena Mičić, Nikola Komšić, Dušan Kovačević, Irena Đorđević Šušić, Jovana Stefanović, Ilija Gavrilović, Jasmina Radovanović, Adis Berberović, Jelena Vejnović, Todo Terzić, Jovana Perić, Isidora Šmigić, Emilija Ničić, Sanja Knežević Mitrović

SADRŽAJ

SADRŽAJ	1
UVOD	2
INICIJATIVE NALED-A I UČEŠĆE U RADNIM GRUPAMA VLADE	3
REGULATORNA AKTIVNOST U IV KVARTALU 2023. GODINE	5
Porezi i neporeske dažbine	5
Radno pravo, inovacije i preduzetništvo.....	6
Digitalizacija	8
Javne nabavke	9
Imovina, investicije i energetika.....	10
Hrana i poljoprivreda	12
Zdravstvo.....	13
Zaštita životne sredine	14
SPROVOĐENJE PREPORUKA SIVE KNJIGE	17
ANEKS – LISTA USVOJENIH PROPISA U IV KVARTALU	18

UVOD

U četvrtom kvartalu 2023. godine zabeleženo je manje donetih zakona u odnosu na isti period prošle godine, zbog održanih izbora i prestanka rada Narodne skupštine. Ipak, i za ovaj kvartal možemo reći da je zabeležena regulatorna aktivnost visokog intenziteta.

U posmatranom periodu, od početka oktobra do kraja decembra, ukupno je izmenjeno i doneto 63 propisa, od toga 12 zakona, 50 podzakonskih akata (uredbi, pravilnika, odluka, itd.) i jedan dokument javnih politika (strategija). Najveći broj propisa donet je u oblasti hrane i poljoprivrede (18), zatim zdravstva (12) i poreza i neporeskih dažbina (11). Dodatno, u poslednjem kvartalu u potpunosti su rešene tri preporuke iz Sive knjige 15 vezane za javne nabavke, a šest preporuka ima status delimično rešenih.

Detaljnija objašnjenja najrelevantnijih izmena u propisima, ali i informacije o propisima u pripremi i inicijativama koje je NALED pokrenuo dati su u nastavku teksta, dok se u Aneksu nalazi spisak svih izmenjenih, usvojenih i donetih propisa u periodu od oktobra do kraja decembra.

Broj usvojenih propisa u četvrtom kvartalu 2023. godine po oblastima

INICIJATIVE NALED-A I UČEŠĆE U RADNIM GRUPAMA VLADE

U ovoj sekciji Vam predstavljamo ključne informacije o pokrenutim inicijativama od strane NALED-a ka predstavnicima javne vlasti u Republici Srbiji.

Izrađena je Instrukcija za postupak odobravanja izgradnje radio-baznih stanica mobilne telefonije. Naime, kako bi se ujednačila praksa među jedinicama lokalnih samoprava (JLS), NALED je, u saradnji sa Ministarstvom informisanja i telekomunikacija i Ministarstvom za zaštitu životne sredine, pripremio Instrukciju o primeni Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu i Pravilnika o izvorima nejonizujućeg zračenja od posebnog interesa, vrstama izvora, načinu i periodu njihovog ispitivanja. Instrukcija objašnjava nedoumice oko primene članova 8-10. Zakona i člana 6. st. 2. i 3. Pravilnika koje se tiču postupka odobravanja izgradnje radio-baznih stanica mobilne telefonije. Tekst Instrukcije je, nakon usaglašavanja sa uzorkom JLS, finalizovan tokom decembra, a nakon što se tekst i tehnički sredi, Ministarstvo za zaštitu životne sredine proslediće Instrukciju svim gradovima i opštinama.

Pokrenuta je inicijativa za donošenje Instrukcije o primeni odredaba člana 33. stav 9. i samostalnog člana 81. Zakona o planiranju i izgradnji kako bi se ujednačila praksa svih JLS u vezi sa uslovima za postavljanje infrastrukture kablovskih i bežičnih elektronskih komunikacija. Naime, primećeno je da JLS često propisuju dodatne uslove i različita metrička ograničenja za postavljanje ovakve infrastrukture, što je u suprotnosti sa gore navedenim odredbama zakona. S tim u vezi Savez za imovinu i investicije, u saradnji sa svojim članovima iz oblasti telekomunikacija, zatražio je da se kroz Instrukciju JLS upute na konkretne odredbe zakona koje moraju da primenjuju i naglasi njihova obaveza da usklade svoj rad sa istim. Ministarstvo informisanja i telekomunikacija je sa svoje strane podržalo usvajanje predložene Instrukcije, a trenutno se čeka odgovor od Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture.

Ministarstvu finansija je u decembru dostavljena lista nedoumica i pitanja vezanih za primenu Zakona o elektronskom fakturisanju, pripremljena uz podršku članova Saveza za fer konkurenciju. Odgovori i dodatna pojašnjenja se mogu očekivati početkom naredne godine. Ključni upiti su se ticali skraćivanja roka za elektronsko evidentiranje prethodnog PDV-a sa 15 dana na 10 dana, nejasnoća po pitanju posledica u slučaju neispunjenja ovog roka, kao i mehanizma kojim će se uvesti obaveza elektronskog evidentiranja

prethodnog poreza na dodatu vrednost. Članovi NALED-a dostavili su i dodatne predloge i sugestije za unapređenje sistema, u cilju lakšeg pretraživanja i praćenja elektronskih faktura, kao i pitanja vezana za mogućnosti da se u fakturama indikuju različiti devizni kursevi, te da se pronade način da se umani broj faktura koje su unose u SEF kada su u pitanju bankarske transakcije.

U periodu od oktobra do kraja decembra NALED je bio uključen u rad 10 radnih grupa, od kojih su tri formirane u ovom kvartalu:

- **NOVA:** Radna grupa Ministarstva nauke, tehnološkog razvoja i inovacija za izradu **Strategije razvoja veštačke inteligencije** u Republici Srbiji za period 2024-2030. godine
- **NOVA:** Radna grupa Ministarstva zdravlja za pripremu **Predloga pravilnika koji bliže određuje uslove i način vođenja Registra genetičkih i biomedicinskih podataka** i tela za korišćenje podataka iz evidencija i registara u oblasti zdravstva
- **NOVA:** Radna grupa Ministarstva zdravlja za pripremu **Akcionog plana za digitalizaciju u zdravstvenom sistemu** za period 2024-2025.
- Radna grupa Ministarstva informisanja i telekomunikacija za izradu **Predloga pravilnika o tehničkim uslovima za registraciju krajnjih korisnika usluge sa plaćanjem unapred**
- Uža stručna grupa Ministarstva informisanja i telekomunikacija za izradu nove **Strategije elektronskih komunikacija**
- Radna grupa Ministarstva zaštite životne sredine za izradu nove **Strategije zaštite životne sredine sa Akcionim planom**
- Radna grupa Ministarstva zaštite životne sredine **za cirkularnu ekonomiju**
- Radna grupa Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede za izradu **Nacrta Zakona o komasaciji**
- Radna grupa Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja za izmenu **Zakona o volontiranju**
- Radna grupa Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja za izradu novog **Zakona o radnim praksama**.

REGULATORNA AKTIVNOST U IV KVARTALU 2023. GODINE

Porezi i neporeske dažbine

Izmenama Zakona o elektronskom fakturisanju („Službeni glasnik RS“, br. 44/2021, .. 92/2023) uvedena je obaveza elektronskog evidentiranja poreza na dodatu vrednost (PDV) obračunatog u prethodnoj fazi prometa, odnosno plaćenog pri uvozu dobara. Izmenama je predviđeno da obveznik PDV-a vrši ovu vrstu evidentiranja nezavisno da od toga da li može da ostvari pravo na odbitak prethodnog poreza. Propisani rok elektronskog evidentiranja prethodnog poreza na dodatu vrednost skraćen je sa 15 na 10 dana po isteku poreskog perioda, sa ciljem da se omogući blagovremeno preuzimanje podataka iz sistema elektronskih faktura koji su od značaja za pripremu preliminarne poreske prijave poreza na dodatu vrednost (podnosi se u roku od 15 dana po isteku poreskog perioda). Zakon će se primenjivati od 1. januara 2024. godine, osim odredbi člana kojim je uvedena obaveza elektronskog evidentiranja prethodnog poreza, a koji se odnosi na poreske periode koji počinju posle 31. avgusta 2024. godine. Naime, poreski obveznici kojima je poreski period kalendarski mesec (septembar 2024. godine), elektronsko evidentiranje prethodnog PDV-a moraju izvršiti do 10. oktobra naredne godine, dok poreski obveznici kojima je poreski period kalendarsko tromesečje (oktobar-decembar 2024. godine) imaju obavezu elektronskog evidentiranja PDV-a obračunatog u prethodnoj fazi do 10. januara 2025. godine.

Rok za korišćenje poreskih olakšica za novozaposlena lica produžen je do kraja 2024. godine izmenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak građana („Službeni glasnik RS“, br. 24/2001... 92/2023) i Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Službeni glasnik RS“, br. 84/2004... 92/2023). Olakšice se odnose na povraćaj dela plaćenog poreza na zaradu i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, na teret zaposlenog i na teret poslodavca, u zavisnosti od broja novozaposlenih lica, u visini od 65% (1-9 lica), 70% (10-99 lica) ili 75% (100 i više lica).

Vlada Republike Srbije produžila je mere poreskih podsticaja za preduzetnike paušalce kroz izmene Uredbe o bližim uslovima, kriterijumima i elementima za paušalno oporezivanje obveznika poreza na prihode od samostalne delatnosti („Službeni glasnik RS“, br. 94/2019,...89/2023). Ovim izmenama produženo je ograničenje rasta poreske osnovice preduzetnika paušalaca za maksimalno 10% do kraja 2025.

godine. Novina je da je Uredbom umanjena polazna osnovica (za 50%) za utvrđivanje visine paušalnog prihoda za početnike u poslovanju. Navedene izmene predstavljaju nastavak reforme paušalnog oporezivanja koja je sprovedena na inicijativu i iz podršku NALED-a.

Radno pravo, inovacije i preduzetništvo

Vlada Republike Srbije postavila je pravac razvoja preduzetništva i mikro, malih i srednjih preduzeća usvajanjem **Strategije za razvoj malih i srednjih preduzeća za period 2023-2027.** sa Akcionom planom za period 2023-2024. ("Službeni glasnik RS", br. 97/2023). Oblasti koje Strategija obuhvata odnose se na unapređenje poslovnog okruženja, unapređenje pristupa izvorima finansiranja i novim tržištima, kontinuirani razvoj ljudskih resursa, jačanje održivosti i konkurentnosti MSPP, razvoj i promociju preduzetničkog duha i podsticanje preduzetništva žena, mladih i socijalnog preduzetništva, kao i digitalizaciju i ozelenjavanje MSPP. NALED je prethodno tokom javne rasprave dostavio komentare na Predlog strategije, o čemu smo pisali u 1 kvartalnom izveštaju ove godine. Iako je u izveštaju sa javne rasprave prihvaćen NALED-ov predlog o donošenju posebnog zakona koji će urediti stečaj preduzetnika, u toku daljeg procesa rada na ovom dokumentu predlog je isključen i ne nalazi se u finalnom tekstu Strategije.

Donošenjem **Pravilnika o Registru subjekata nacionalnog inovacionog sistema ("Službeni glasnik RS", br. 93/2023)** operacionalizovano je njegovo uspostavljanje, a sam Registar je predstavljen široj javnosti kroz portal **elnovacije**. Naime, Fond za inovacionu delatnost je, uz prethodnu saglasnost Ministarstva nauke, tehnološkog razvoja i inovacija, doneo u oktobru Pravilnik kojim se propisuju uslovi za upis u Registar čiji je osnovni cilj obezbeđivanje uvida u stanje inovacionog sistema i podrške inovativnim subjektima, kao i predstavljanje subjekata koji se bave inovativnom delatnošću široj javnosti i potencijalnim investitorima. Donošenjem Pravilnika ispunjene su tri preporuke Sive knjige inovacija, i to preporuka 1.1 Precizirati uslove za dobijanje statusa inovativnog subjekta, budući da su precizirani opšti i posebni uslovi pod kojima se startapi, ali i drugi subjekti nacionalnog inovacionog sistema mogu upisati u Registar, kao i uslovi pod kojima se registrovani subjekti brišu iz Registra. Zatim, rešena je preporuka 1.2 Precizirati definiciju poslovnog anđela u Zakonu o inovacionoj delatnosti, s obzirom da su uređeni uslovi za upis poslovnih anđela u Registar (da se radi o fizičkom licu koje poseduje odgovarajuće stručno znanje da može da razume rizik ulaganja, da je u jedan ili više startapa u poslednje tri godine uložilo najmanje 5.000 evra ili ekvivalentnu vrednost u drugoj valuti). Konačno, rešena je preporuka 1.3 Proširiti krug subjekata koji mogu steći svojstvo organizacije podrške startapima, tako što je Pravilnikom preciziran upis u Registar "drugih subjekata inovacione infrastrukture", odnosno precizirano je da pravo da se registruju imaju udruženja, privredna

društva i preduzetnici koji imaju za cilj podršku realizaciji inovacione delatnosti i razvoju nacionalnog inovacionog sistema.

Dodatna podrška inovacijama dostupna je i kroz objave poziva za tri različita programa.

Ministarstvo nauke, tehnološkog razvoja i inovacija Srbije je tokom oktobra objavilo dva javna poziva za programe podrške inovacionoj delatnosti u Srbiji, i to:

1. **Program formiranja i razvoja inovacionih inkubatora** koji nastoji da podstakne i podrži formiranje i razvoj inovacionih inkubatora u okviru naučno-istraživačkih organizacija. Program obuhvata mere finansiranja u iznosu od 6 miliona dinara po projektu za period od 12 meseci, kao i pružanje obuka, mentorskog vođenja i savetovanja u cilju olakšavanja rasta startapa i njihovog ulaska na tržište.
2. **Program promocije i popularizacije inovacione delatnosti** sa ciljem podizanja svesti šire javnosti o značaju razvoja inovacione delatnosti putem sprovođenja mera podrške razvoju tehnoloških i društvenih inovacija, startup ekosistema, inovacionog preduzetništva i inovacione infrastrukture. Sredstva za realizaciju ovog programa se mogu koristiti za organizaciju manifestacija i drugih događaja, izradu i realizaciju programa akceleracije i za planiranje, izradu i sprovođenje kampanje za promociju i popularizaciju inovacija i inovacionog preduzetništva na nacionalnom nivou.

Fond za inovacionu delatnost je u novembru objavio javni poziv za program podrške **Pametni početak**, namenjen timovima koji žele da potvrde svoje poslovne ideje kroz razvoj svog prvog prototipa ili minimalno održivog proizvoda. Pravo na učešće u programu imaju timovi koji broje od 2 do 5 članova, pri čemu najmanje 51% članova moraju biti rezidenti Republike Srbije. Za program podrške se mogu kandidovati projekti iz svih oblasti nauke i tehnologije, iz bilo kog industrijskog sektora. Program se sastoji od finansijske podrške u iznosu do 5,4 miliona dinara po pojedinačnom projektu, kao i dodele dodatnih sredstava u iznosu od 0,6 miliona dinara namenjenih za mentorsku podršku. Rok za prijavu na poziv traje do 1. februara 2024, a Uputstvo o načinu sprovođenja Programa, konkursna dokumentacija kao i informacije o uslovima prijave, su objavljeni na internet stranici: www.inovacionifond.rs.

Kako je najavljeno na sednici Saveta za socijalno preduzetništvo, čiji je i NALED član, početkom naredne godine očekuje se usvajanje Programa razvoja socijalnog preduzetništva koji će, između ostalog, predvideti finansijske i nefinansijske mere podrške za ovaj način poslovanja. Donošenje Programa sa pratećim Akcionim planom obezbediće punu primenu [Zakona o socijalnom preduzetništvu](#) u čijoj pripremi

je NALED aktivno učestvovao. Podrška socijalnom preduzetništvu predviđena je i Zakonom o budžetu za 2024. godinu kojim su opredeljena sredstva u visini od 50 miliona dinara za razvoj socijalnog preduzetništva, unapređenje položaja osetljivih grupa i njihovo zapošljavanje.

Digitalizacija

Vlada Srbije je u oktobru usvojila **Uredbu o bližim uslovima, kriterijumima i merilima za određivanje jedinstvenog upravnog mesta, kao i načinu saradnje nadležnih organa u vezi sa postupanjem i obavljanjem poslova na jedinstvenom upravnom mestu („Službeni glasnik RS“, br. 93/2023)**, kako bi se građanima omogućilo da na jednom mestu obave više različitih administrativnih postupaka i procedura. Naime, Uredbom se bliže definišu uslovi, kriterijumi i merila za uspostavljanje jedinstvenog upravnog mesta (JUM), kao jedinstvene kontakt tačke na kojoj je omogućeno postupanje (u papirnom ili elektronskom obliku) jednog ili više organa, radi ostvarivanja prava građana i zadovoljavanja njihovih potreba. U momentu izrade ovog izveštaja otvoreno je 55 JUM-a. Dodatno, Uredbom je uvedena i provera zadovoljstva korisnika uslugom koja mu je pružena od strane organa koji je uspostavio JUM, što predstavlja iskorak ka kreiranju usluge kojom su i korisnici zadovoljni. Provera se vrši putem upitnika na licu mesta, online upitnika ili anketiranjem građana i na osnovu prikupljenih podataka nadležni organ sastavlja godišnji izveštaj koji prosleđuje Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave. Takođe, Uredbom je regulisana i saradnja između nadležnih organa kroz uspostavljanje infrastrukture za bezbednu i pouzdanu razmenu podataka iz registara i evidencija, pri čemu su nadležni organi dužni da elektronski komuniciraju i postupaju u skladu sa **Zakonom o elektronskoj upravi**.

Testiranje autonomnog vozila zaključno sa nivoom 4. automatizacije bliže je uređeno Pravilnikom o uslovima za obavljanje autonomne vožnje („Službeni glasnik RS“, br. 104/2023) koji je donet u novembru. Pravilnikom se po prvi put, od usvojenih izmena **Zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima**, regulišu uslovi za obavljanje ove vrste vožnje, kao i postupak izdavanja dozvole za testiranje autonomnog vozila. NALED je bio deo radne grupe Ministarstva unutrašnjih poslova koja je radila na izradi ovog Pravilnika i aktivno je učestvovao u njegovoj izradi. U narednom periodu će biti izrađen i Pravilnik o ispitivanju autonomnih vozila, čime će se gotovo u potpunosti regulisati testiranje i kretanje ove vrste vozila na javnim putevima u Republici Srbiji.

Izmenom Uredbe o jedinstvenim tehničko-tehnološkim zahtevima i procedurama za čuvanje i zaštitu arhivske građe i dokumentarnog materijala u elektronskom obliku („Službeni glasnik RS“, br. 107/2021, ...116/2023) definisano je da se lista kategorija arhivske građe i dokumentarnog materijala sa rokovima

čuvanja podnosi putem Portala eUprava nadležnom javnom arhivu u softver eArhiv. Pored preciziranja pojedinih odredbi radi usklađivanja sa primenom novog sistema eArhiv, bliže je opisano pouzdano čuvanje dokumentarnog materijala sa trajnim rokom čuvanja, u elektronskom obliku. Takođe, uredbom je precizirano da se elektronsko čuvanje dokumentarnog materijala, koji je nastao u radu državnih, pokrajinskih i lokalnih organa i imalaca javnih ovlašćenja, vrši u softverskom rešenju eArhiv.

U četvrtom kvartalu nastavljen je rad uže stručne grupe za izradu nove Strategije elektronskih komunikacija, koju, pored predstavnika NALED-a koji pružaju savetodavnu i tehničku pomoć Ministarstvu informisanja i telekomunikacija, čine i predstavnici RATEL-a. Radna grupa je u prethodnom periodu radila na pripremi analize efekata prethodne Strategije koja je još uvek otvorena za komentare članova. Paralelno, rađeno je na pripremi ciljeva i mera nove Strategije, gde članovi NALED-a imaju priliku da daju svoje inpute, a naredni korak je formalizovanje radne grupe kako bi se najkasnije početkom naredne godine pripremio i nacrt Akcionog plana.

U četvrtom tromesečju završen je rad radne grupe, u okviru koje je NALED pružio tehničku podršku Ministarstvu informisanja i telekomunikacija, za izradu predloga Pravilnika o tehničkim uslovima za registraciju krajnjih korisnika usluge sa plaćanjem unapred i sprovedene su javne konsultacije. U odnosu na prethodni predlog, koji je bio dostupan javnosti tokom javne rasprave, novina je da se uvodi obaveza telekooperatera da učine dostupnim dovoljnu količinu interneta koji će korisnici moći da iskoriste kako bi obavili registraciju, kao i mogućnost upućivanja poziva ka hitnim službama dok se ne izvrši registracija broja. Takođe, predlogom je predviđena i obavezna registracija postojećih korisnika priprejd broja ili onih lica koja će postati korisnici u narednih 12 meseci, kada je planiran početak implementacije obavezne registracije.

Javne nabavke

Izmenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik RS“, br. 91/2019 i 92/2023), koje će se primenjivati od 01. januara 2024. godine, uvedena je obavezna primena ekoloških kriterijuma u postupku javnih nabavki za određene predmete nabavke, kao i obaveza naručioca da primenjuje druge kriterijume osim cene prilikom nabavke razvoja računarskog programa, arhitektonskih usluga, inženjerskih usluga, usluga prevođenja ili savetodavnih usluga. Izmenama je propisano i da se sva komunikacija sa Republičkom komisijom za zaštitu prava (podnošenje zahteva za zaštitu prava i drugih podnesaka) odvija elektronski. Dodatno, uvedena je obaveza da naručioci objavljuju podatke na Portalu javnih nabavki o svim zaključenim ugovorima nakon sprovedenog postupka, o svim izmenama ugovora, kao i podatke o ugovorima/narudžbenicama čija je vrednost ispod pragova definisanih zakonom.

Predmeti javnih nabavki za koje je obavezna primena ekoloških kriterijuma od 01. januara 2024. godine utvrđeni su Pravilnikom o vrstama dobara za koja su naručiocu u obavezi da primenjuju ekološke aspekte u postupcima javnih nabavki („Službeni glasnik RS“, br. 115/2023). Ovim podzakonskim aktom je propisano za koje predmete nabavke su naručiocu u obavezi da primenjuju ekološke aspekte prilikom određivanja tehničkih specifikacija, kriterijuma za izbor privrednog subjekta, kriterijuma za dodelu ugovora ili uslova za izvršenje ugovora o javnoj nabavci. U pitanju su:

1. fotokopir papir;
2. računarska oprema (desktop računari, laptop računari i monitori);
3. kancelarijska elektronska oprema (štampači, skeneri, multifunkcionalni uređaji i sl.);
4. klima uređaji (standardni klima uređaji, inverter klime za grejanje i hlađenje i sl.);
5. sredstva za čišćenje (proizvodi za čišćenje tvrdih površina, tekstilni proizvodi za čišćenje i sl.).

Pored toga, Pravilnikom je propisano da udeo predmeta nabavke sa ekološkim aspektima u postupcima javnih nabavki gore navedenih dobara iznosi najmanje 10% ukupnog obima predmeta javne nabavke.

Pravilnikom o načinu objavljivanja i vrsti podataka o ugovorima i izmenama ugovora koje naručiocu objavljuju na Portalu javnih nabavki („Službeni glasnik RS“, br. 115/2023) preciznije su uređene i definisane odredbe iz Zakona koje se odnose na objavljivanje podataka iz ugovora na Portalu javnih nabavki, počev od 01. januara 2024. godine.

Donošenjem **Pravilnika o načinu vršenja nadzora nad izvršenjem ugovora o javnim nabavkama („Službeni glasnik RS“, br. 110/2023)**, čija primena počinje 01. januara 2024. godine, nadležnost za vršenje nadzora nad ugovorima o javnim nabavkama data je budžetskoj inspekciji. Ministarstvo finansija se odlučilo za ovaj korak s obzirom na to da do sada nije bilo precizno definisano u čijoj je nadležnosti vršenje nadzora u ovoj oblasti.

Imovina, investicije i energetika

Svi zahtevi za upis u katastar nepokretnosti od sada se podnose isključivo u elektronskoj formi preko profesionalnog korisnika eŠaltera, što je predviđeno izmenama Zakona o postupku upisa u katastar nepokretnosti i katastar infrastrukture („Službeni glasnik RS“, br. 41/2018, ...92/2023) i Zakona o državnom premeru i katastru („Službeni glasnik RS“, br. 72/2009, ...92/2023). Pohvaljujemo što je ovim izmenama

usvojena jedna od inicijativa Saveza za imovinu i investicije da se posrednicima u prometu i zakupu nepokretnosti omogući da izdaju izvod iz baze podataka katastra nepokretnosti. Takođe, izmenama je prihvaćena preporuka Saveza za imovinu i investicije da se uvede katastar infrastrukture, kao katastar koji u sebi sublimira katastar vodova, u kom bi bili upisani svi linijski infrastrukturni objekti. Uбудuće će svaka nepokretnost prilikom upisa dobijati jedinstveni matični broj nepokretnosti. Izmenama zakona ukinuta je prekršajna odgovornost za službenike katastra koji propuste da odluče o zahtevu za upis u katastar nepokretnosti koji po redosledu može da se rešava, tj. u roku od 5 dana. Smatramo da ukidanje prekršajne odgovornosti ne treba da bude jedino, a ni prvo rešenje za problem nemogućnosti obrade zahteva u zakonskom roku. Pored toga je trebalo razmotriti opravdanost tako kratkih rokova u pojedinim situacijama, kao i mogućnost da se opredele dodatni resursi koji bi obezbedili da se predmeti rešavaju u propisanim rokovima.

Novom Uredbom o lokacijskim uslovima („Službeni glasnik RS”, br. 87/2023) predviđeno je da se uslovi za projektovanje i priključenje od strane imalaca javnih ovlašćenja više neće pribavljati ukoliko su već deo planskog dokumenta i pribavljeni su u postupku izrade i potvrđivanja urbanističkog projekta. Uslovi imalaca javnih ovlašćenja koji se pribavljaju za potrebe izrade urbanističkog projekta, moraju da sadrže i potrebne uslove za projektovanje i priključenje i izradu tehničke dokumentacije. Kada je reč o izgradnji ili izvođenju radova na objektima za koje se primenjuje zakon kojim se uređuje oblast zaštite od požara, i dalje ostaje obaveza obraćanja imaoocu javnih ovlašćenja nadležnom za poslove zaštite od požara radi pribavljanja uslova u pogledu mera zaštite od požara ili eksplozije. Takođe, uslovi koji su izdati suprotno uslovima iz planskog dokumenta, prema novoj Uredbi, su ništavi.

Uredbom o uslovima, kriterijumima i sadržaju dokumentacije za utvrđivanje projekata za izgradnju objekata od značaja, odnosno od posebnog značaja za Republiku Srbiju („Službeni glasnik RS”, br. 93/2023) postavljena je osnova za implementaciju ubrzanih procedura izgradnje objekata koji su predviđeni Zakonom o planiranju i izgradnji. Uredbom je precizirano da objekti društvene infrastrukture i drugi objekti u funkciji glavnog objekta jesu objekti od značaja ili posebnog značaja za Republiku Srbiju. Kriterijumi koje je potrebno ispuniti su: da se realizacijom projekta doprinosi lokalno ekonomskom razvoju, da se objektom unapređuje zaštita životne sredine, da doprinosi energetske efikasnosti, da je u funkciji komunalne delatnosti, da je namenjen za socijalno stanovanje, da doprinosi saobraćajnoj povezanosti, da doprinosi unapređenju turističkog potencijala. Dovoljno je da se ispuni jedan od navedenih kriterijuma da bi

se projekat proglasio projektom od posebnog značaja. Inicijativu za utvrđivanje projekta od posebnog značaja podnosi nadležni državni organ ili ovlašćeno lice privrednog društva.

Donošenjem **Pravilnika o postupku sprovođenja objedinjene procedure elektronskim putem** („Službeni glasnik RS“, br. 96/2023) **predviđeno je da, u slučaju kada nadležni organ autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave ne reši po zahtevu za izdavanje lokacijskih uslova, građevinske ili upotrebne dozvole u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva, Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture na zahtev stranke pružima nadležnost za izdavanje tih akata.** Pored toga, Pravilnik propisuje da za objekte preko 20.000 m² investitor može podneti zahtev za izdavanje svih akata za izgradnju objekata jedinici lokalne samouprave ili resornom ministarstvu. Takođe, ukoliko je investitor lokacijske uslove dobio od strane jedinice lokalne samouprave, zahtev za izdavanje građevinske dozvole može podneti nadležnom ministarstvu, bez obaveze sprovođenja postupka revizije. Precizirano je da ako stranka u postupku, odnosno njen punomoćnik propisanu taksu ili naknadu za postupke i aktivnosti u okviru objedinjene procedure ne plaća elektronski, prilikom podnošenja zahteva ili prijave, kroz Centralni informacioni sistem (CIS) dostavlja skenirani dokaz o uplati, a svojim kvalifikovanim elektronskim potpisom na tom dokumentu potvrđuje njegovu autentičnost i garantuje da je uplata izvršena za tu uslugu. Pravilnik je usklađen sa **Zakonom o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju** i uzeo je u obzir novine iz Zakona o planiranju i izgradnji, u smislu rokova i terminologije.

Hrana i poljoprivreda

Izmenama **Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju** („Službeni glasnik RS“, br. 10/2013, ...92/2023), **povećani su iznosi subvencija po litri mleka, kao i podsticaji u biljnoj proizvodnji.** Naime, minimalni iznos premije za mleko povećan je na 15 dinara u odnosu na prethodnih 10 dinara po litru mleka. Tokom prvog kvartala 2023. godine po litri mleka isplaćivana je premija u iznosu od 15 dinara po litru, dok je u drugom i trećem kvartalu isplaćivana premija u iznosu od 19 dinara po litru mleka. Dodatno, osnovni podsticaji u biljnoj proizvodnji povećani su sa minimalno 6.000 dinara na minimalno 12.000 dinara po hektaru za obrađivanje površine najviše do 100 hektara pod odgovarajućom kulturom. Ovo povećanje će značajno uticati na unapređenje konkurentnosti domaćih poljoprivrednika, koji se bave primarnom poljoprivrednom proizvodnjom. Iz resornog ministarstva je najavljeno da će od 2024. godine sva opredeljena sredstva u budžetu biti iskorišćena za podsticaje u 2024. godini, bez servisiranja obaveza iz

prethodnog perioda. Izmenama zakona skraćen je rok u kojem se može izjaviti žalba ministru na rešenje o ostvarivanju prava na podsticaje sa 15 na 8 dana, čime se ubrzava postupak o odlučivanju o žalbama.

Poslednjim izmenama Zakona o naknadama za korišćenje javnih dobara („Sl. glasnik RS“, br. 95/2018, 49/2019, 92/2023), poljoprivrednici su oslobođeni obaveze plaćanja naknade za odvodnjavanje od januara 2024. godine. Oslobođanje od ove obaveze predstavlja značajnu uštedu za poljoprivredne proizvođače jer je u zavisnosti od regiona i klase zemljišta ova naknada iznosila od 20 dinara po hektaru za zemljište 8. klase u nerazvijenim regionima i do 1.686 dinara po hektaru za zemljište 1. klase u razvijenim regionima. Zakonom je definisano da se osnovica za promenu namene poljoprivrednog zemljišta utvrđuje na osnovu prosečne cene kvadratnog metra poljoprivrednog zemljišta u odgovarajućoj, odnosno graničnoj zoni, određene aktom jedinice lokalne samouprave za potrebe utvrđivanja poreza na imovinu za godinu u kojoj se utvrđuje naknada.

Zdravstvo

Usvajanjem Zakona o zdravstvenoj dokumentaciji i evidencijama u oblasti zdravstva („Službeni glasnik RS“, br. 92/2023), na kome je NALED intenzivno radio sa Ministarstvom zdravlja, predviđena je obaveza da se sva medicinska dokumentacija vodi u elektronskom obliku. Ujedno se uvodi eKarton kao centralizovani registar i skup podataka o svakom pacijentu. Zakonom je uspostavljen Registar genetičkih i biomedicinskih podataka za istraživanje i razvoj u oblasti biotehnologije, bioinformatike, bioekonomije, genetike i medicine. Uveden je lični zdravstveni broj kao novi identifikator za svakog pacijenta. Puna implementacija Zakona počće 1. januara 2025. godine, a usvajanjem ovog propisa delimično je rešena preporuka 3.2 Uspostaviti jedinstveni elektronski zdravstveni karton i centralnu evidenciju materijalnih resursa u zdravstvu iz Sive knjige 15.

Izmenama Zakona o zdravstvenom osiguranju („Službeni glasnik RS“, br. 25/2019, 92/2023) skraćen je period za koji izabrani lekar može utvrditi privremenu sprečenost za rad na 30 dana (umesto dosadašnjih 60). Privremenu sprečenost za rad nakon 30 dana utvrđivaće prvostepena lekarska komisija RFZO-a. Takođe, predviđeno je da obračun naknade zarade sada vrši (samo) RFZO, a ne i poslodavac, čime se zamenjuje sadašnje rešenje po kome je obračun naknade zarade za zaposlene koji su sprečeni za rad duže od 30 dana vršio prvo poslodavac, a nakon toga i RFZO. Takođe i rokovi za postupanje se skraćuju, čime se pospešuje efikasnost ostvarivanja prava na naknadu zarade za vreme privremene sprečenosti za rad, kada

se naknada zarade isplaćuje iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja. Zakonske izmene predstavljaju i osnov za uvođenje sistema eBolovanje, čime će delimično biti rešena još jedna preporuka iz Sive knjige 15 – 3.4 Uvesti sistem eBolovanja.

Početak oktobra ponovo je izmenjen Pravilnik o kliničkom ispitivanju lekova u humanoj medicini („Službeni glasnik RS”, br. 51/2022, 65/2023, 86/2023), čime je ponovo odobrena prva faza kliničkih istraživanja, s tim da se prva faza (I, Ia i Ib) dozvoljava samo za ustanove u javnoj svojini. Ovom izmenom su ranije uvedena ograničenja smanjena, ali nisu u potpunosti uklonjena, s obzirom na to da je NALED-ova inicijativa bila da se sva ranije uvedena ograničenja za sprovođenje kliničkih ispitivanja stave van snage.

U saradnji sa Ministarstvom zdravlja, NALED koordiniše izradu novog Akcionog plana za digitalizaciju u zdravstvenom sistemu za period 2024-2025, a na osnovu Programa digitalizacije u zdravstvenom sistemu za period 2022-2026. U toku je konsultativni proces sa svim relevantnim organizacijama, kao i članovima Radne grupe koju je formiralo Koordinaciono telo za digitalizaciju u zdravstvu. Usvajanje novog Akcionog plana očekuje se u prvom kvartalu 2024. godine.

Zaštita životne sredine

Izmenama Zakona o naknadama za korišćenje javnih dobara (“Službeni glasnik br. 95/2018, 49/2019, 92/2023) promenjen je način utvrđivanja naknade za proizvode koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada i naknade za motorna vozila iz uvoza, smanjene su visine naknade za zagađivanje voda i izmenjen je način obračuna naknada za neposredno zagađivanje voda. Zbog velikog opterećenja privrednih subjekata, smanjena je visina naknada za ispuštanje projektovane prečišćene vode sa 10 dinara dnevno po kilogramu zagađenja na 0,010 dinara dnevno po kilogramu zagađenja, odnosno naknade za ispuštanje neprečišćene ili nedovoljno prečišćene otpadne vode sa 25 dinara dnevno po kilogramu zagađenja na 0,025 dinara dnevno po kilogramu zagađenja. Ovim izmenama propisano je i oslobađanje od plaćanja ovih naknada nedobitnih organizacija, koje se finansiraju isključivo od članarina, članskih doprinosa, donacija, dotacija, subvencija i sl. upravljače nacionalnih parkova, javna preduzeća koja gazduju šumama i šumskim zemljištem, preduzetnike za vreme prekida obavljanja delatnosti koje registruje u skladu sa zakonom o registraciji. Rokovi za utvrđivanje naknada su izmenjeni kako bi se obveznicima omogućilo smanjenje broja plaćanja u toku godine. Umesto dosadašnjeg mesečnog plaćanja naknade za zaštitu i unapređivanje životne sredine, ovom izmenom je propisano kvartalno plaćanje, dok je rok za podnošenje prijave pomeren sa 31. jula, na 30. april.

Usvajanjem Uredbe o načinu i postupku upravljanja otpadom od građenja i rušenja („Službeni glasnik br. 93/2023 i 94/2023 – ispr.) u Srbiji se po prvi put definiše upravljanje ovom vrstom otpada. Uredba propisuje osnovicu za obračun naknade, obveznike naknade, kao i mere upravljanja otpadom od građenja i rušenja. Mere se odnose na: obavezu odvajanja korisnih komponenti pre početka gradnje, odnosno komponenti koje se mogu ponovo iskoristiti; sprečavanje mešanja opasnog i neopasnog otpada; sprečavanje raznošenja, razlivanja, isticanja opasnog otpada u zemljište, površinske i podzemne vode i vazduh; određivanje mesta za privremeno skladištenje otpada od građenja i rušenja na mestu na gradilištu; obezbeđivanje izveštaja od strane vlasnika otpada o ispitivanju i klasifikaciji otpada od građenja i rušenja; izvođenje radova na način da se sprečava nastajanje otpada, podsticanje ponovnog korišćenja otpada i vođenje evidencije i izveštavanje o količini i vrsti generisanog otpada od građenja i rušenja, kao i o tretmanu kom je podvrgnut.

Proizvođač otpada od građenja i rušenja u obavezi je da sačini Plan upravljanja otpadom od građenja i rušenja koji treba da sadrži informacije o vrsti i količini otpada koji će nastati prilikom izvođenja radova na objektu koji je kategorije B,V i G, pribavi saglasnost na plan upravljanja otpadom i organizuje njegovo sprovođenje. Uredba propisuje da se otpad od građenja i rušenja može privremeno skladištiti na gradilištu najkasnije do podnošenja zahteva za izdavanje rešenja o upotrebnoj dozvoli. Vlasnik otpada od građenja i rušenja je u obavezi da vrši tretman otpada od građenja i rušenja, a to može činiti samostalno ili otpad predati operateru koji poseduje dozvole za tretman ove vrste otpada. Troškove tretmana, odnosno ponovnog iskorišćenja i/ili odlaganja otpada od građenja i rušenja snosi vlasnik otpada. Takođe, definisana je obaveza jedinica lokalne samouprave (JLS) da uspostave mobilno postrojenje za tretman otpada od građenja i rušenja, uz ograničenje da građani mogu doneti najviše do 1 tone otpada od građenja i rušenja koji nastaje u domaćinstvima, na predviđenu lokaciju koju je uspostavila JLS. Uvedena je i zabrana ponovne upotrebe otpadnog asfalta, ako isti može doći u dodir sa površinskim ili podzemnim vodama, osim ako prethodno nije tretiran na odgovarajući način koji eliminiše štetne efekte po okolinu. Prostor za unapređenje u ovoj oblasti ostaje u definisanju inspekcijskog nadzora. Kako je u pitanju multidisciplinarna oblast, nadležnost građevinske inspekcije i inspekcije za zaštitu životne sredine je nesumnjivo prisutna. Međutim, Uredba ni jednim članom ne definiše inspekcijski nadzor.

Uredba o utvrđivanju Plana smanjenja ambalažnog otpada za period od 2020. do 2024. godine (“Službeni glasnik br. 81/2020 i 93/2023) po prvi put definiše ciljeve za ponovno iskorišćenje i reciklažu komunalnog ambalažnog otpada i izmenjeni su nacionalni ciljevi za ponovno iskorišćenje i reciklažu za 2024. godinu.

Na osnovu analize celokupnog sistema, koje je Ministarstvo zaštite životne sredine sprovodilo u prethodnom periodu, utvrđeno je da propisani nacionalni ciljevi nisu dali rezultate u podizanju sistema sakupljanja komunalnog ambalažnog otpada, te su shodno tome precizirane obaveze u ovom segmentu po pitanju opštih ciljeva za ponovno iskorišćenje i reciklažu ambalažnog i komunalnog ambalažnog otpada, odnosno otpada za koji postoji ugovor sa javnim komunalnim preduzećem, jedinicom lokalne samouprave ili sa ugostiteljskim, malim trgovinskim i komercijalnim objektima. Za ispunjenje cilja za ponovno iskorišćenje ambalažnog otpada prihvataju se samo količine ambalažnog otpada izdvojene za energetska iskorišćenje iz komunalnog otpada. Izmena Uredbe predviđa sledeće:

- Opšti ciljevi za 2024. za ponovno iskorišćenje povećani su sa 64% na 67%, dok su opšti ciljevi za reciklažu smanjeni sa 59% na 58%;
- Specifični ciljevi za reciklažu papira i kartona iznose 70%, za plastiku su povećani na 40%, za staklo je predviđeno 48%, za metal su smanjeni sa 48% na 45%, a za drvo povećani na 24%;
- Posebno predviđeni ciljevi za ponovno iskorišćenje i recikliranu ambalažu iz komunalnog otpada su za reciklažu papira i kartona 10%, za plastiku 8%, za staklo 15%, za metal 1%, dok za drvo nije postavljen cilj, tj. nema obaveze ponovnog iskorišćenja.

U novembru je Vlada donela **Uredbu o vrsti finansijskih garancija i ekvivalentnog osiguranja kojim se obezbeđuje obavljanje delatnosti upravljanja otpadom** (“Službeni glasnik br. 103/2023), kojom je propisano da se finansijska garancija podnosi nadležnom organu u postupku podnošenja zahteva za izdavanje dozvole za sakupljanje i transport, tretman skladištenja, ponovno iskorišćenje, odlaganje otpada i prekogranično kretanje otpada. Prihodi ostvareni po osnovu finansijske garancije su sredstva budžeta Republike Srbije, budžeta autonomne pokrajine, odnosno budžeta jedinice lokalne samouprave, u zavisnosti od toga koji je organ izdao dozvolu za upravljanje otpadom. Takođe, ovom Uredbom definisani su elementi za utvrđivanje visine polise osiguranja ili finansijske garancije banke za sakupljanje, transport, tretman skladištenja i ponovno iskorišćenje otpada.

Od početka oktobra u skupštinskoj proceduri se nalaze **predlog Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu, predlog Zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu i predlog Zakona o kontroli opasnosti od velikih udesa koji uključuju opasne supstance** a njihovo usvajanje je predviđeno naredne godine. Najavljen je početak procesa unapređenja regulative u oblasti nusproizvoda i prestanka statusa otpada. NALED će biti uključen u predstojeće aktivnosti ovog procesa uz mogućnost aktivnog učešća i dostavljanja komentara.

SPROVOĐENJE PREPORUKA SIVE KNJIGE

Poseban segment Kvartalnog izveštaja posvećen je monitoringu rešavanja preporuka iz Regulatorne Biblije NALED-a. Siva knjiga je redovna godišnja publikacija koja identifikuje ključne administrativne probleme privrede u Srbiji i daje konkretne predloge Vladi i nadležnim institucijama za njihovo rešavanje. Jubilarno, 15. izdanje Sive knjige sadrži 100 odabranih preporuka članova NALED-a i šire stručne javnosti za smanjenje administrativnog opterećenja i unapređenje poslovnog ambijenta. Kao što je najavljeno u prethodnom izveštaju, usvajanjem relevantnih propisa tokom četvrtog kvartala rešene su ili delimično rešene određene preporuke iz Sive knjige 15.

Krajem oktobra usvojene su izmene Zakona o javnim nabavkama, čime su rešene dve preporuke relevantne za ovu oblast - preporuka 1.6 Propisivanje dodatnih kriterijuma, osim cene, za određene predmete javnih nabavki i preporuka 1.7 Uvođenje zelenih javnih nabavki. Pored toga, NALED je, kao partner Kancelarije za javne nabavke u sprovođenju Akcionog plana za 2023. godinu, organizovao obuke za ponuđače i izradio modele konkursne dokumentacije za tri predmeta nabavke sa socijalnim kriterijumima (nabavka zaštitne opreme, smrznutog voća i povrća i održavanje zelenih površina), čime se preporuka 1.8 Podsticanje socijalnih javnih nabavki smatra rešenom (dodatno, u 2024. godini planirano je pružanje mentorske podrške za naručioce, kako bi se adekvatno pripremili za sprovođenje javnih nabavki uz primenu socijalnih kriterijuma).

Izmenama relevantnih propisa status delimično rešenih je dobilo sledećih šest preporuka: 1.1. Smanjiti fiskalno opterećenje najnižih zarada, 3.2. Uspostaviti jedinstveni elektronski zdravstveni karton i centralnu evidenciju materijalnih resursa u zdravstvu, 3.8. Uvesti sistem eBolovanja, 15.10. Unaprediti postupak priključenja na elektro-distributivnu mrežu, 15.17. Podržati kupce-proizvođače u energetskej tranziciji na zelene izvore i 15.18. Omogućiti držanje dokumentacije u digitalnom formatu na gradilištu.

ANEKS - LISTA USVOJENIH PROPISA U IV KVARTALU

Porezi i neporeske dažbine

- [Zakon o elektronskom fakturisanju \("Sl. glasnik RS", br. 44/2021, 129/2021, 138/2022, 92/2023\)](#)
- [Zakon o porezu na dohodak građana \("Sl. glasnik RS", br. 24/2001...138/2022, 92/2023\)](#)
- [Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje \("Sl. glasnik RS", br. 84/2004...138/2022, 92/2023\)](#)
- [Zakon o naknadama za korišćenje javnih dobara \(„Sl. glasnik RS“, br. 95/2018, 49/2019, 86/2019 - usklađeni din. izn., 156/2020 - usklađeni din. izn., 15/2021 - dop. usklađeni din. izn., 15/2023 - usklađeni din. izn. i 92/2023\)](#)
- [Zakon o republičkim administrativnim taksama \("Sl. glasnik RS", br. 43/2003, 51/2003 - ispr., 61/2005,.....144/2020, 62/2021- usklađeni din. izn., 138/2022, 54/2023 - usklađeni din. izn. i 92/2023\)](#)
- [Zakon o duvanu \("Sl. glasnik RS", br. 101/2005, 90/2007, 95/2010, 36/2011, 93/2012, 108/2013, 95/2018, 91/2019, 92/2023\)](#)
- [Uredba o bližim uslovima, kriterijumima i elementima za paušalno oporezivanje obveznika poreza na prihode od samostalne delatnosti \(„Sl. glasnik RS", br. 94/2019, 96/2019, 156/2020, 141/2022, 89/2023\)](#)
- [Uredba o ograničenju visine cena derivate nafte \(“Sl. glasnik RS”, br. 63/2023, 71/2023, 81/2023, 93/2023, 104/2023, 107/2023\)](#)
- [Odluka o upravljanju rizikom likvidnosti banke \(“Sl. glasnik RS”100/2023\)](#)
- [Pravilnik o porezu na dodatu vrednost: \(“Sl. glasnik RS”, br. 37/2021, 64/2021, 127/2021, 49/2022, 59/2022, 7/2023, 15/2023, 60/2023, 96/2023\)](#)
- [Pravilnik o tarifi koju naplaćuje Komisija za hartije od vrednosti: \(“Sl. glasnik RS”, br. 16/2012, 50/2012, 57/2012, 68/2012, 14/2013, 78/2019, 75/2020, 78/2020, 92/2021, 92/2021, 96/2021, 55/2023, 88/2023- ispravka\)](#)

Radno pravo, inovacije i preduzetništvo

- [Strategija za razvoj malih i srednjih preduzeća za period 2023-2027. sa Akcionom planom za period 2023-2024. \("Sl. glasnik RS", br. 97/2023\)](#)

- [Pravilnik o Registru subjekata nacionalnog inovacionog sistema \("Sl. glasnik RS", br. 93/2023\)](#)

Digitalizacija

- [Uredba o bližim uslovima, kriterijumima i merilima za određivanje jedinstvenog upravnog mesta, kao i načinu saradnje nadležnih organa u vezi sa postupanjem i obavljanjem poslova na jedinstvenom upravnom mestu \(„Sl. glasnik RS“, 93/2023\)](#)
- [Uredba o jedinstvenim tehničko-tehnološkim zahtevima i procedurama za čuvanje i zaštitu arhivske građe i dokumentarnog materijala u elektronskom obliku \(„Službeni glasnik RS“, br. 107/2021, 94/2022, 116/2023\)](#)
- [Pravilnik o uslovima za obavljanje autonomne vožnje \(„Sl. glasnik RS“, 104/2023\)](#)

Javne nabavke

- [Zakon o javnim nabavkama \(„Sl. glasnik RS“, br. 91/2019 i 92/2023\)](#)
- [Pravilnik o načinu vršenja nadzora nad izvršenjem ugovora o javnim nabavkama \(„Sl. glasnik RS“, br. 110/2023\)](#)
- [Pravilnik o vrstama dobara za koja su naručioci u obavezi da primenjuju ekološke aspekte u postupcima javnih nabavki \(„Sl. glasnik RS“, br. 115/2023\)](#)
- [Pravilnik o načinu objavljivanja i vrsti podataka o ugovorima i izmenama ugovora koje naručioci objavljuju na Portalu javnih nabavki \(„Sl. glasnik RS“, br. 115/2023\)](#)

Imovina i investicije

- [Zakon o državnom premeru i katastru \(„Sl. glasnik RS", br. 72/2009, 18/2010, 65/2013, 15/2015 - odluka US, 96/2015, 47/2017 - autentično tumačenje, 113/2017 - dr. zakon, 27/2018 - dr. zakon, 41/2018 - dr. zakon, 9/2020 - dr. zakon i 92/2023\)](#)
- [Zakon o postupku upisa u katastar nepokretnosti i katastar infrastrukture \(„Sl. glasnik RS“, br. 41/2018, 95/2018, 31/2019, 15/2020 i 92/2023\)](#)
- [Uredba o lokacijskim uslovima \(„Sl. glasnik RS", br. 87/2023\)](#)
- [Uredba o energetski ugroženom kupcu \("Sl. glasnik RS", br. 137/2022, 46/2023 - dr. pravilnik, 93/2023 i 103/2023 - dr. pravilnik\)](#)
- [Uredba o uslovima, kriterijumima i sadržaju dokumentacije za utvrđivanje projekata za izgradnju objekata od značaja, odnosno od posebnog značaja za Republiku Srbiju \(„Sl. glasnik RS", br. 93/2023\)](#)

- [Pravilnik o postopku sprovođenja objedinjene procedure elektronskim putem \(„Sl. glasnik RS", br. 96/2023\)](#)
- [Pravilnik o sadržini i načinu vođenja knjige inspekcije, građevinskog dnevnika i građevinske knjige \("Sl. glasnik RS", br. 96/2023\)](#)

Hrana i poljoprivreda

- [Zakon o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju \(„Sl. glasnik RS“, br. 10/2023, 142/2014, 103/2015, 101/2016, 35/2023, 92/2023\)](#)
- [Uredba o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u 2023. godini \(„Sl. glasnik RS“, br. 8/2023, 21/2023, 27/2023, 42/2023, 52/2023, 55/2023, 60/2023, 69/2023, 78/2023, 83/2023, 89/2023, 93/2023, 104/2023, 110/2023, 89/2023\)](#)
- [Uredba o utvrđivanju Programa finansijske podrške poljoprivrednim proizvođačima suncokreta roda 2022. godine \(„Sl. glasnik RS“, br. 94/2022, 123/2022, 126/2022, 139/2022, 141/2023, 2/2023, 21/2023, 42/2023, 78/2023, 89/2023, 104/2023, 89/2023, 104/2023\)](#)
- [Uredba o utvrđivanju Programa izvođenja radova na zaštiti, uređenju i korišćenju poljoprivrednog zemljišta za 2023. godinu \(„Sl. glasnik RS“, br. 39/2023, 63/2023, 89/2023\)](#)
- [Uredba o utvrđivanju godišnjeg Programa razvoja savetodavnih poslova u poljoprivredi za 2023. godinu \(„Sl. glasnik RS“, br. 21/2023, 42/2023, 89/2023\)](#)
- [Uredba o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u 2023. godini \(„Sl. glasnik RS“, br. 8/2023, 21/2023, 27/2023, 42/2023, 52/2023, 55/2023, 60/2023, 69/2023, 78/2023, 83/2023, 89/2023, 93/2023, 104/2023, 110/2023\)](#)
- [Uredba o vanrednoj interventnoj meri podrške proizvođačima konditorskih proizvoda za otkup mleka u prahu \(„Sl. glasnik RS“, br. 21/2023, 29/2023, 42/2023, 78/2023, 93/2023, 94/2023, 97/2023, 104/2023, 110/2023\)](#)
- [Uredba o finansijskom davanju poljoprivrednim gazdinstvima za poljoprivrednu proizvodnju biljnih kultura u 2023. godini \(„Sl. glasnik RS“, br. 27/2023, 43/2023, 78/2023, 104/2023, 110/2023\)](#)
- https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SIGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/vlada/uredba/2023/8/4/regPravilnik_o_veterinarsko-sanitarnim_uslovima,_odnosno_opstim_i_posebnim_uslovima_za_higijenu_hrane_zivotinjskog_porekla,_kao_i_o_uslovima_higijene_hrane_zivotinjskog_porekla („Sl. glasnik RS“, br. 25/2011, 27/2014, 86/2023)
- [Pravilnik o utvrđivanju Programa monitoringa bezbednosti hrane biljnog i mešovitoeg porekla za 2023. godinu \(„Sl. glasnik RS“, br. 87/2023\)](#)

- [Pravilnik o utvrđivanju Programa monitoringa bezbednosti hrane životinjskog porekla i hrane za životinje koja se uvozi za 2023. godinu \(„Sl. glasnik RS“, br. 87/2023\)](#)
- [Pravilnik o utvrđivanju Programa monitoringa bezbednosti hrane životinjskog porekla za 2023. godinu \(„Sl. glasnik RS“, br. 54/2023, 87/2023\)](#)
- [Pravilnik o utvrđivanju Programa monitoringa bezbednosti hrane za životinje za 2023. godinu \(„Sl. glasnik RS“, br. 52/2023, 87/2023\)](#)
- [Pravilnik o podsticajima za upravljanje rizicima kroz premiju osiguranja useva, plodova, višegodišnjih zasada, rasadnika i životinja \(„Sl. glasnik RS“, br. 54/2023, 87/2023, 89/2023\)](#)
- [Pravilnik o podsticajima za investicije za unapređenje i razvoj ruralne infrastrukture \(„Sl. glasnik RS“, br. 97/2023, 99/2023\)](#)
- [Pravilnik o dodeli bespovratnih sredstava u okviru projekta za konkurentnu poljoprivredu \(„Sl. glasnik RS“, br. 104/2023\)](#)
- [Pravilnik o posebnim merama zaštite od požara u poljoprivredi \(„Sl. glasnik RS“, br. 107/2023\)](#)
- [Pravilnik o prehrambenim i zdravstvenim izjavama koje se navode na deklaraciji hrane \(„Sl. glasnik RS“, br. 51/2018, 103/2018, 110/2023\)](#)

Zdravstvo

- [Zakon o zdravstvenom osiguranju \(„Sl. glasnik RS“, br. 25/2019, 92/2023\)](#)
- [Zakon o zdravstvenoj dokumentaciji i evidencijama u oblasti zdravstva \(„Sl. glasnik RS“, br. 92/2023\)](#)
- [Uredba o Planu mreže zdravstvenih ustanova \(„Sl. glasnik RS“ br. 5/2020, 11/2020, 52/2020, 88/2020, 62/2021, 69/2021, 74/2021, 95/2021, 43/2023, 58/2023, 87/2023, 103/2023\)](#)
- [Uredba o kriterijumima za formiranje cena lekova za upotrebu u humanoj medicini čiji je režim izdavanja na recept \(„Sl. glasnik RS“ br. 86/2015, 8/2016, 14/2018, 18/2019, 48/2021, 93/2023\)](#)
- [Pravilnik o kliničkom ispitivanju lekova u humanoj medicini \(„Sl. Glasnik RS“, br. 51/2022, 65/2023, 86/2023\)](#)
- [Pravilnik o načinu kontrole kvaliteta lekova i medicinskih sredstava \(„Sl. glasnik RS“, br. 64/2022, 63/2013, 99/2018 \(dr. zakon\), 93/2022, 102/2022, 87/2023\)](#)
- [Pravilnik o sadržaju i načinu obeležavanja spoljnjeg i unutrašnjeg pakovanja leka, dodatnom obeležavanju, kao i sadržaju uputstva za lek \(„Sl. glasnik RS“, br. 41/2011, 44/2018-dr. zakon, 90/2023\)](#)
- [Pravilnik o specijalizacijama i užim specijalizacijama zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika \(„Sl. glasnik RS“, br. 10/2013, 91/2013, 113/2013, 109/2014, 53/2018, 17/2021, 77/2022, 6/2023, 93/2023\)](#)

- [Pravilnik o cenama laboratorijskih zdravstvenih usluga na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite \(„Sl. glasnik RS”, br. 132/2021, 134/2022, 16/2023, 44/2023, 54/2023, 71/2023, 96/2023\)](#)
- [Pravilnik o cenama zdravstvenih usluga na sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite \(„Sl. glasnik RS”, br. 88/2021, 97/2021, 109/2021, 132/2021, 47/2022, 82/2022, 123/2022, 128/2022, 1/2023, 59/2023, 96/2023\)](#)
- [Pravilnik o listi lekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja \(„Sl. glasnik RS”, br. 40/2022, 144/2022, 40/2023, 57/2023, 66/2023, 67/2023, 86/2023, 104/2023\)](#)
- [Pravilnik o obrascu i sadržini lekarskog recepta, načinu izdavanja i propisivanja lekova \(“Sl.glasnik RS” br. 74/2018, 87/2018, 47/2019, 90/2019, 150/2020, 127/2021, 134/2022, 143/2022, 2/2023, 115/2023\)](#)

Zaštita životne sredine

- [Uredba o utvrđivanju Programa upravljanja vodama u 2023. godini \(“Sl. Glasnik RS” br. 21/2023, 58/2023, 85/2023, 103/2023, 112/2023\)](#)
- [Uredba o utvrđivanju Plana smanjenja ambalažnog otpada za period od 2020. do 2024. godine \(“Sl. glasnik RS” br. 81/2020, 93/2020\)](#)
- [Uredba o načinu i postupku upravljanja otpadom od građenja i rušenja \(“Sl. glasnik RS“ br. 93/2023 i 94/2023 – ispr.\)](#)
- [Uredba o vrsti finansijskih garancija i ekvivalentnog osiguranja kojim se obezbeđuje obavljanje delatnosti upravljanja otpadom \(“Sl. glasnik RS” br. 103/2023\)](#)
- [Odluka o izradi Strateške procene uticaja Integrisanog nacionalnog energetskog i klimatskog plana Republike Srbije za period od 2021. godine do 2030. godine sa projekcijama do 2050. godine na životnu sredinu \(“Sl. glasnik RS”, br. 79/2021 i 88/2023\)](#)
- [Pravilnik o sadržini i metodama izrade strateške karte buke i akcionog plana, načinu njihove izrade i prikazivanja javnosti, kao i o njihovim obrascima \(“Sl. glasnik RS”, br. 90/2023\)](#)

2023 NALED

Makedonska 30/VII, 11000 Beograd, Srbija
www.naled.rs, naled@naled.rs

Sva prava zadržana.

Ovim se daje dozvola za korišćenje, kopiranje i distribuciju sadržaja ovog dokumenta isključivo u neprofitne svrhe i uz odgovarajuće naznačenje imena, odnosno priznavanje autorskih prava NALED-a. Analize, tumačenja i zaključci izneti u ovom dokumentu ne moraju nužno reflektovati stavove predstavnika Izvršnog ili Upravnog odbora NALED-a. Svi napori su učinjeni kako bi se osigurala pouzdanost, tačnost i ažurnost informacija iznetih u ovom dokumentu. NALED ne prihvata bilo kakav oblik odgovornosti za eventualne greške sadržane u dokumentu ili nastalu štetu, finansijsku ili bilo koju drugu, proisteklu iz ili u vezi sa korišćenjem ovog dokumenta.